

M NORMAN
MANEA
Plicul negru

Ediția a VI-a

POLIROM
2024

Tolea Voinov va petrece la munte o săptămână plictisită. O așteptare confuză, somnolentă, care ezită să ia numele Irina.

Vreme frumoasă, soarele scoate pădurea din cețuri, o aduce aproape, înnobilită, vechile vile boierești sunt la locul lor, chiar dacă infirme și umilite, dar semenii, semenii noștri... chipuri egale, gesturi moi, desperecheate. Somnolență putrezită, puturoasă, într-un uriaș butoi cu oțet vechi, de morcovi și bălegar... nu, nu suporta. Nici amintirile, nu, totul fusese altădată, în alt timp. Fusese cândva, luna mai, da, altă vârstă, altădată, demult, ieri.

Râsul Irinei. Seara, pe terasa vilei. Marea lunii. Lungi lungi tăceri, ți se usucă limba de așteptare.

Într-o după-amiază, urcând cotitura asfaltată spre oraș... Măinile înălțate spre umerii bărbatului. Nu uitase întâmplarea, deși trecuseră o mie de ani. O clipă anapoda, acolo, în stradă, unde cotea șoseaua asfaltată spre oraș. Acolo se răsuciseră, brusc, unul spre celălalt. Un fel de stânjenire, apoi, de parcă după-amiaza s-ar fi rupt și atârna sleită în marginea orei leneșe. O liniște obeză, otrăvită te scufundă în mărul ei verde, pașii se clatină și auzi, undeva, șuiere suspecte, șopârle invizibile. Buzele unor adolescenți grăbiți, asta fusese. Nu se puteau elibera de ridicola secvență, continuau să se clatine, amuțiți, ca niște bătrâni senili, căzuți în mintea copiilor.

Irina a intrat la Alimentara, l-a rugat s-o aștepte afară. Apoi coborâseră panta. La cotitura unde orașul rămânea în urmă, în chiar locul unde se întâmplase nimicul acela, Tolea

se trezise. Se întoarse spre parteneră... stai să duc și eu o pungă, văd că ai două... se întoarse spre Ira, luă punga de plastic din mâna ei stângă, luă și punga din dreapta, continuau să meargă alături, fără a vorbi. Ajunseseră la vila unde locuia Irina, o cochetă clădire îngustă, cu acoperișul de olane cărămizii. Urcară treptele, coborâră în hol. Ira dezbrăcase hanoracul, peste blugii scorțoși avea o largă jachetă albă, de lână groasă. Într-o mână ținea sticla de vin roșu, în cealaltă un pahar pictat cu floricele albastre și o cană țărănească.

— Nu mai sunt decât două persoane cazate aici, în vilă. Și nici nu prea stau acasă. Au rude în oraș și stau mai mult la ele.

Îi umpluse cana pe jumătate. Vinul cobora repede în mădulare, căldura plăcută, moleșitoare. Puse sticla pe podea, o acoperise cu ceașca goală. Atinse cotul femeii, îl cuprinse în palmă: hai sus. Nu, nu, amâna. O trase ușor, era în pragul scării, urcaseră. O cameră mică micuță, pat îngust, de școlari, o chiuvetă, fereastră mare, de mansardă, prin care intra luna.

O trase spre el, nerăbdător, neîndemânic, lasă-mă, mă dezbrac singură, blugii lunecaseră, călcați în picioare, subțiri burlane de tablă, peste ei jacheta pisică albă. Rămase într-un lung maiou cafeniu, de balerină. Un trup mic, simplu, lunecos... nu așa, lasă-mă... pielea ardea. Se pierduse, grăbit, în trupul îngust, electrizat de lumina rea a lunii.

Timid vârtej stângace. Ira, cu picioarele strânse sub ea, parțial acoperită cu pătura

groasă, își aprinsese a doua țigară. Bărbatul privea nicăieri. Apoi, găsisese soluția: pleca în chiar acea seară. Trebuia să-și strângă lucrurile, să prindă trenul de 21,30. Irina lunecă de pe divanul îngust, dintre cearșafurile mototolite.

Nu e nevoie să mă conduci. Ba, tocmai am chef să ies la aer, să mă plimb, nu înseamnă că neapărat te și conduc. Nu m-ar deranja deloc să mă conduci, aș vrea oricum să-mi dai adresa ta. Foșneau în spate lucruri aruncate și strânse și iar aruncate. Trecură pe la hotel, să-și ia călătorul valiza.

S-au sărutat, ca vechi camarazi de școală, în dreptul ușii deschise a vagonului. Ira i-a întins o îngustă fâșie de hârtie roșie: adresa. A râs, destinsă, o șuviță de păr juca, năucă, pe fruntea albă. Buze arse, albe, trenul pornise.

Singur în compartiment, Tolea refuză să recapituleze eșecul. Cu toate femeile e la fel: prima dată e grabă, nesiguranță, golire, fie ce-o fi. El în ea, scurt. Gimnastică a împreunării? Tulbure magnetism, din care captezi, în clipe norocoase, incandescența bruscă, violentă? O regăsire instantanee și negare instantanee, da, da, o descărcare, prefera să nu-și amintească. Nu, nu voia să-și mai amintească emoții, timidități, neputințe, nu, nu mai avea chef de complicații.

O cunoscuse pe Ira în urmă cu ani. Micul său oraș natal de provincie...

Urbea plină de tineri ingineri arhitecți medici din București, trimiși să participe la modernizarea vechiului orașel istoric.

Irina lucrase ca desenatoare o vreme, ca aranjatoare de vitrine, ca educatoare, așteptând

aprobarea de a-și da examenul de absolvire la arhitectură, de unde fusese pe neașteptate exmatriculată chiar în pragul absolvirii. Făcea și ea parte din cercul tânărului profesor Vancea. Viitorul personaj Tolea era deja un personaj. Păi, cum! Păi, cum! Profesorul scotea pe nări flăcări și ghirlande, își perfecționa acrobațiile, glumele în doi peri, calambururile, mojiciile simpatice, poantele neglijente, arogante.

O întâlnește cândva pe stradă, ce faci Irina, parcă așa te cheamă, chiar așa dom' profesor, nu bănuiam că îmi rețineți numele. Domnișoara aproape arhitectă Irina Ira îl urmase câțiva pași, destui, pe o stradă la stânga, încă una, fierbând de furie. Tânărul profesor Anatol Dominic Vancea Voinov, maestrul snob al rebelilor de provincie, un fel de ciudățenie clasicizată a orașelului!... Nu era nici cu zece ani mai în vârstă decât acești tineri, mulți foști elevi ai săi, roind în jurul tumbelor sale, elevi studenți ingineri medici, rotind discuri reviste magnetofone paradoxuri sticle pipe, în mijlocul cărora trăsnitul Tolea îndeplinea rolul de măscărici blazat și șic, în stridențele sale poliglote. Până și rusa, pe care o predă la liceu, limba opresivă și antipatizată, devenise, în rictusul măștii sale cabotine, o provocare, o bizarerie nostimă.

Nu fusese timp decât pentru câteva întâlniri tăcute, presimțiri și eschive, în jumătatea de an până când străina părăsise brusc orașelul. Păstraseră însă legătura, își scriau, plecase cândva la București, s-o vadă. Mijloc de decembrie, Ira purta un mantou nou, din

stofă groasă, bleu, păr de cămilă. Orașul se colorase, se copilărea. Becuri, bomboane, brazi, veselia trubadurilor peste care fulguia lent, ca în albumele de vacanță. Străzile pline de o lumină mare, festivă. Hai să urcăm, soră-mea nu e acasă, nu, nici tata nu e acasă, a plecat definitiv acum o lună, după înmormântarea mamei. Primim câte o ilustrată, câteva rânduri, s-a retras cu femeia cu care trăia de mult.

Au ascultat muzică, au băut vin roșu, aspru. Vagă emoție, amețeală. Frumoasa seară a revederii!... Nu fusese decât tăcere, eschivă, atât. Pastelata imagine idilică a iernii, festivismul ei ieftin, inhibant? Intensitatea privirii ei speriate îl intimidase? Amânase, pur și simplu, contactul. Apoi, cândva, imaginea simetrică: Ira în vară, în scrânciob. Retușată, fericită. Interludii copilărești? Iarăși privirea aceea brusc încărcată, care promitea prea mult. Și iarăși șansa de a evita atingerea, relele ei secrete.

Speriat de promisiunea excesivă, de prelu-diile excesive?

Primise cândva o scurtă chemare. Ira lucra deja ca arhitectă pe șantierul unei gări somptuoase, la Brașov: vino cu mine la mare, două săptămâni. Fricosul nu a răspuns, dar știa că nu va mai putea evita multă vreme... Toamna nu s-a mai putut abține, i-a telefonat, fie ce-o fi. Răspunsese inginera Silvia Isabelă, sora mai mică: Ira se măritase. Când cum de ce... ei, da, i-a venit ei, așa, dintr-odată, parcă voia să scape de ceva care o urmărea. Prietenul unei prietene, doctorul Bănățeanu, da, a cerut-o,

ea n-a dormit o noapte, s-a tot foit, dar dimineața a zis scurt: DA. S-au mutat din București, dar vin uneori, am să transmit mesajul, pac pac, uite-așa.

Avea dreptate tov Gică Teodosiu, primăvara la munte te prinde și te plesnește, să n-o mai uiți. Bine că n-a așteptat luna mai, când copita de aur a lunii are altă cadență și spinul ei se înfige adânc, nu-l mai poți scoate. Bine că ai lichidat repede vacanța, profesore, te-ar fi prins luna mai, într-un amurg turmentat de afrodisiace. Ai fi reîntâlnit, acolo, la cotitura șoselei care urcă spre oraș, *fata morgana*. Urcaseră scara de lemn, ținea în palmă cotul ei mic, gingaș. Amurgul gros, luna crescând în fereastră, graba atingerii, aprinderea și stingerea, instantanee, voltaj prea mare, catastrofic. O secvență romantică, bună pentru farse. Farse romantice, atât, peltea și gamete.

Se reîntâlniseră, până la urmă, vârstele se încolăciseră iarăși. Amurg ploios, friguros, crezi că vei scăpa și de data asta, să se încurce trenurile, adresele, fantomele, să mai amâni, să scapi.

„Eram convinsă că n-ai să vii...” Evitase, într-adevăr, se învârtise de câteva ori în jurul casei, să amâne. „Poți scoate trenciul, doar n-ai să stai așa, în mijlocul camerei.” Apartament în curs de amenajare, proaspăt văruit. Ieșiră pe terasă, sub coroana bătrânului arbore. Se atinseră. Irina făcu o mișcare speriată, de retragere. Reintrară în camera goală. Se așezară. Față în față. Se priveau. Buzele ei groase, uscate. Ochii cocliți, glasul gros, răgușit. Se